

निर्णयहरु :

१. भूकम्पबाट भएको क्षति तथा हालसम्म भएको राहत वितरणको सम्पूर्ण विवरण सबै निकायहरुले अनिवार्यरूपमा राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रमा उपलब्ध गराएर मात्र सार्वजनिक गर्ने र राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रले देहायबमोजिको निकायबाट प्राप्त विवरणलाई मात्र आधिकारिक रूपमा अभिलेखीकरण र सार्वजनिक गर्ने ।
(क) मृतकको विवरण :	नेपाल प्रहरी
(ख) अस्पतालमा उपचार गरेका घाईतेको विवरण	: स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
(ग) कृषि तथा पशुबस्तुको क्षतिको विवरण	: कृषि विकास मन्त्रालय
(घ) अपाङ्गता तथा बालबालिका सम्बन्धी तथ्याङ्क	: महिला, बालबालिका तथा समाज कल्याण मन्त्रालय
(ङ) घर तथा अन्य क्षतिको विवरण	: जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
(च) राहत वितरण	: जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समिति
२. जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले आ-आफ्नो जिल्लाका अति दुर्गम र खाद्यान्त संकट हुने क्षेत्रका भूकम्पबाट पूर्णरूपमा घर क्षति भई खाद्यान्त समेत नष्ट भएका तथा जिविकोर्पजनको वैकल्पिक स्रोत नभएका परिवारको जनसंख्या समेत पहिचान गरी लगत राख्ने । सोको जानकारी राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रमा ७ दिन भित्र उपलब्ध गराउने । त्यस्ता परिवारहरुलाई तथा अस्थायी शिविरमा बसोबास गरिरहेका विस्थापितहरुलाई मात्र विश्व खाद्य कार्यक्रम मार्फत एक महिनाको लागि तोकिएको मापदण्ड वमोजिमको खाद्यान्त वितरण गर्ने व्यवस्था गृह मन्त्रालयको समन्वयमा बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय र कृषि विकास मन्त्रालयले मिलाउने । विश्व खाद्य कार्यक्रमले जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिसँग समन्वय गरी प्राथमिकता तोकिएको क्षेत्रमा खाद्यान्त वितरण शुरू गरेपछि केन्द्रबाट बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालय मार्फत खाद्यान्त पठाउने कार्य बन्द गर्ने ।
३. उपत्यकामा हाल खडा गरिएका शिविरहरुको आवश्यकता र औचित्य हेरी त्यस्ता शिविरहरुलाई एकीकृत गर्ने वा बन्द गर्ने व्यवस्था जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले मिलाउने । राहत वितरण कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन काठमाण्डौ उपत्यकाका शिविरमा पीडितहरुको लगत दर्ता गर्ने व्यवस्था सहरी विकास मन्त्रालयले मिलाउने । सम्भव भएसम्म शिविरमा बस्ने र खाद्यान्त उपलब्ध हुने युवा युवतिलाई भत्केका संरचना हटाउने कार्यमा सहभागि गराउने व्यवस्था स्थानिय निकायको सहयोगमा स्थानिय प्रशासनले मिलाउने ।

अ.प.प.ल.प.ल.

४. जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिहरुले पीडितहरुलाई राहत वितरण गर्दा अनिवार्यरूपमा पारिवारिक लगत राख्ने । सबै पीडितहरुलाई दोहोरो नपर्ने गरी राहत पुग्ने व्यवस्था मिलाउने । जिल्लामा जुनसुकै श्रोतबाट प्राप्त हुने राहत सामग्रीहरुको एकद्वार प्रणालीबाट लगत राखी वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने । यसरी राहत वितरण गर्दा राहत प्रदान गर्ने व्यक्ति वा संघसंस्थाहरुले चाहेभा उनिहरुलाई वितरण प्रणालीमा संलग्न गराउने । राहत वितरणलाई पारदर्शी बनाउन सोको विवरण नियमित रूपमा सार्वजनिक गर्ने । कुनै व्यक्तिले दोहोरो पर्ने गरी वा गलत विवरण दिई राहत लिएमा र लिन सिफारिश गरेमा दुवैलाई तत्काल नियन्त्रणमा लिई ठगीको कारबाही चलाउने ।
५. मिति २०७२०११३ गते देखी २०७२०११२६ गतेसम्म नेपाल खाद्य संस्थानबाट भूकम्प पीडितहरुका लागि विभिन्न जिल्लामार्फत वितरण भएको १८२०४ क्वीन्टल चामलको रु. ७,८७,१९,८८० रकम वाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयले खाद्य संस्थानलाई सोध भर्ना दिने र खाद्य संस्थानले तोकिएको परिमाणको खाद्यान्त अनिवार्य मौज्दात राख्ने ।
६. भूकम्प पीडितहरुलाई वितरण गर्न हालसम्म विभिन्न सरकारी निकाय तथा गैरसरकारी क्षेत्रबाट समेत करिब ४ लाख त्रिपाल वितरण भैसेकेको प्रारम्भिक विवरण प्राप्त भएको छ । थप ३ लाख थान त्रिपालको व्यवस्था सहरी विकास मन्त्रालयले मिलाउने । सो प्रयोजनका लागि सहरी विकास मन्त्रालयले केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार कोषबाट आवश्यक रकम माग गर्ने ।
७. भूकम्प प्रभावित क्षेत्रका घर पूर्णक्षति भएका व्यक्तिलाई अस्थायी आश्रयस्थाल निर्माण गर्न पछि उपलब्ध हुने अनुदानबाट कट्टा हुने गरी दुई बन्डलसम्म जस्तापाता लगत राखी उपलब्ध गराउने व्यवस्था जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले मिलाउने । यसका लागि उद्योग र बाणिज्य तथा आपूर्ति मन्त्रालयले सम्बन्धित उद्योगी व्यापारीसँग वार्ता गरी सम्बन्धित जिल्ला सदरमुकाम तथा बजार केन्द्रबाट विक्रि हुने गरी जस्तापाताको दररेट निर्धारण गर्ने । जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले सम्बन्धित गा.वि.स/नगरपालिका मार्फत उक्त जस्तापाता कुपन प्रणालिबाट सम्बन्धितले बुझ्ने व्यवस्था मिलाउने । वितरण भएका जस्तापाताको भूक्तानी सम्बन्धित व्यपारीलाई जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले गर्ने । सो को लागि आवश्यक पर्ने वजेट प्रधानमन्त्री दैवी प्रकोप उद्धार कोषले केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार कोषमा उपलब्ध गराउने ।
८. केन्द्रीय कारागार जग्नाथ देवल तथा डिल्ली बजार कारागार लगायतका कारागारहरुको पर्खाल तथा कारागार भवन भत्किई कैदीहरु खुल्ला आकास मुनी वस्नु पर्ने अवस्था आएकोले तत्काल उक्त कारागारहरुको पर्खाल तथा अस्थायी टहरा निर्माण र मर्मत गरी संचालनमा ल्याउन आवश्यक वजेट गृह मन्त्रालयले अर्थ मन्त्रालयसँग माग गर्ने र अर्थ मन्त्रालयले माग बमोजिको वजेट तत्काल निकासा दिने ।

अमरा

९. भूकम्प प्रभावित जिल्लाका जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला प्रहरी कार्यालय, प्रमुख जिल्ला अधिकारी र प्रहरी प्रमुखको निवास तथा व्यारेकहरु क्षति भई कार्यालय संचालनमा बाधा परेकोले उक्त कार्यालयहरु मर्मत सम्भव भए मर्मत गरी सम्भव नभए अस्थायी ठहरा निर्माण गरी तुरन्त सेवा सुचारु गर्ने आवश्यक वजेट गृह मन्त्रालयले अर्थ मन्त्रालयसँग माग गर्ने र अर्थ मन्त्रालयले मागका आधारमा तत्कालै निकासा दिने ।
१०. भूकम्पबाट भृत्यको संरचनाहरुको भग्नाबशेष हटाउन, जोखिम पूर्ण घरहरु भत्काउन, खोजी तथा उद्धारका लागि नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी र सशस्त्र प्रहरीका लागि आवश्यक हेलिकप्टर लगायतका उपकरण दातृ निकायबाट प्राप्त हुने सम्भावनाको खोजि गृह, रक्षा र अर्थ मन्त्रालयले गर्ने । सो सम्भावना नभएमा उक्त सामग्री खरिद गर्ने आवश्यक वजेट रक्षा मन्त्रालय र गृह मन्त्रालयले अर्थ मन्त्रालयसँग माग गर्ने र मागका आधारमा अर्थ मन्त्रालयले वजेट निकासा दिने ।
११. भूकम्प प्रभावित क्षेत्रका क्षति पुरोका विद्यालयहरुको आवश्यक मर्मत सम्भार तथा अस्थायी कक्षा कोठा निर्माण गरी तत्काल पठन पाठन संचालनमा ल्याउने । भूकम्पको कारण बालबालिकामा भएको मानसिक तनाब हटाउने कार्यक्रम संचालन गर्ने । उक्त विद्यालयहरुको पुनर्निर्माणका लागि मध्यकालिन र दिर्घकालीन योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन शिक्षा मन्त्रालयको कार्य योजनाको आधारमा अर्थ मन्त्रालयले शिक्षा मन्त्रालयलाई रकम निकासा दिने ।
१२. भूकम्प प्रभावित क्षेत्रका क्षति पुरोका स्वास्थ्य संस्थाहरुको आवश्यक मर्मत सम्भार तथा अस्थायी भवन वा संरचना निर्माण गरी तत्काल स्वास्थ्य सेवा संचालनमा ल्याउने, सम्भावित महामारी नियन्त्रणको कार्ययोजना बनाई लागु गर्ने । स्वास्थ्य संस्थाहरुको पुनर्निर्माणका लागि मध्यकालिन र दिर्घकालीन योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको कार्य योजनाको आधारमा अर्थ मन्त्रालयले स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयलाई निकासा दिने । भूकम्प प्रभावित गा.वि.स. मा कमितिमा एक जना चिकित्सक (डाक्टर) उपलब्ध गराउने व्यवस्था स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले मिलाउने ।
१३. विद्यालय तथा स्वास्थ्य संस्थाको पूर्ननिर्माणमा राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैर सरकारी संघ संस्था वा व्यक्तिहरुले सहयोग गर्ने अवस्था भएमा सम्बन्धित मन्त्रालयले अर्थ मन्त्रालयको सहभति लिई आपसमा MoU गरी सहयोग लिने व्यवस्था मिलाउने ।
१४. भूकम्पबाट भएको क्षतिको तथ्यांक संकलन तथा राहत उद्धार कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन संकटग्रस्त जिल्लाहरुमा केन्द्रीयस्तरबाट थप जनशक्ति खटाई सकिएको अवस्थामा अन्य प्रभावित जिल्लाहरुले समेत जिल्लास्तरबाट टोली खटाई भूकम्पबाट भएको क्षतिको यथार्थ तथ्यांक अद्यावधिक गरी राहत तथा पुनर्निर्माणको व्यवस्था मिलाउने । जनशक्ति नपुग हुने

भएमा जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले सम्बन्धित मन्त्रालयहरुसँग थप जनशक्ति माग गर्ने, मन्त्रालयले प्राथमिकताका साथ जनशक्ति उपलब्ध गराउने ।

१५. कृषकहरुलाई तत्काल राहत दिन वित्तिविजन वितरण तथा मृत्यु भएका पशुवस्तुको व्यवस्थापन तथा क्षतिको आधारमा राहत वितरण गर्ने कार्यको कार्ययोजना बनाई कार्यान्वयन गर्न आवश्यक बजेट कृषि विकास मन्त्रालयको योजनाको आधारमा अर्थ मन्त्रालयले कृषि विकास मन्त्रालयलाई निकासा दिने । जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिले पशु सेवाका प्राविधिकलाई अन्य काममा नखटाउने ।

१६. राहत तथा उद्धार कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन नेपाली सेनाका हेलिकप्टर मर्मत लगायतका अन्य कार्यका लागि तथा नेपाली सेनाका भूतिकएका व्यारेक मर्मत वा नयाँ ठहरा निर्माण गरी तत्काल काम संचालन गर्न आवश्यक बजेट रक्षा मन्त्रालय मार्फत अर्थ मन्त्रालयमा माग गर्ने र अर्थ मन्त्रालयले निकासा दिने ।

१७. अभिभावक गुमाएका बालबालिकाको व्यवस्थापन गर्ने सम्बन्धमा संभव भएसम्म परिवारका कुनै सदस्य वा नजिकको व्यक्ति पत्ता लगाई जिम्मा लगाउने त्यस्तो हुन नसकेमा आवश्यक प्रबन्ध मिलाई जिल्ला भित्रै बस्ने व्यवस्था जिल्ला बाल कल्याण समितिले मिलाउने, जिल्ला भित्र व्यवस्था गर्न नसकेको अवस्थामा जिल्ला बाल कल्याण समितिको सिफारिशमा केन्द्रीय बाल कल्याण समितिले मिलाउने । अपांगता भएका व्यक्तिहरु, असहाय तथा जेष्ठ नागरिकहरुको पुनर्स्थापना लगायतको व्यवस्था महिला बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालयले मिलाउने । सोको लागि आवश्यक पर्ने बजेट अर्थ मन्त्रालयले महिला बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालयलाई निकासा दिने ।

१८. विषय क्षेत्रगत नेतृत्व मन्त्रालयहरुले अल्पकालिन व्यवस्थापनको कार्ययोजना एक हप्ता भित्र तयार गरी काम शुरू गर्ने । आफ्नो विषय-क्षेत्रको क्षति तथा आवश्यकताको विस्तृत लेखाजोखा गरी पुनर्लाभको कार्ययोजना एक हप्ता पछि बनाई सो को कार्यान्वयन गर्ने ।

१९. भूकम्पको कारणबाट अवरुद्ध भएका सबै सडकहरु भौतिक योजना तथा यातायात मन्त्रालयले सुरक्षा निकायको समेत सहयोग लिई तत्कालै खुलाउने ।

२०. उद्धार र राहत सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य संलग्न सबै निकायले अनिवार्यरूपमा गृह मन्त्रालय अन्तर्गतको केन्द्रिय कमाण्डको समन्वयमा मात्र गर्ने । केन्द्रीय कमाण्ड पोष्टले तोकेको ठाँउ र दिएको प्राथमिकताको आधारमा मात्र स्वदेशी तथा विदेशी सबै हेलिकप्टर परिचालन गर्ने ।

२१. संकटग्रस्त क्षेत्र घोषणा भएका तथा भूकम्पबाट अति प्रभावित लमजुङ, तनहुँ, स्याङ्जा, कास्की, पाल्पा, चितवन, गुल्मी, सोलुखुम्बु, खोटाङ र भोजपुर लगायतका प्रभावित जिल्लाहरुमा अत्यावश्यक राहत सामग्रीको आपूर्तिका लागि सीमावर्ती जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरुलाई

परिचालन गरिएकोमा भित्राष्ट्रहरुबाट अनुदान स्वरूप प्राप्त भएका राहत सामग्री उपरोक्त जिल्लाहरुमा ढुवानी गर्दा तथा राहत सामग्रीहरु खरिद गर्दा आपत्कालीन अवस्थामा सोभै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था बमोजिम नै खरिद तथा ढुवानीको व्यवस्था गर्न सीमावर्ती जिल्ला प्रशासन कार्यालयहरुलाई निर्देशन दिने ।

२२. पूर्ण क्षतिग्रस्त घरको वर्गिकरण गर्दा भूकम्पबाट ध्वस्त भएका र मर्मत गरेर समेत बस्न नहुने घरलाई मात्र पूर्ण क्षतिमा समावेश गर्न लगत संकलन गर्ने टोलिलाई संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले निर्देशन दिने ।

२३. जोखिम यूक्त घर भत्काउने सम्बन्धमा माननीय उपप्रधान तथा गृहमन्त्रीबाट २०७२/०१/२५ गते भएको देहायको निर्णय अनुमोदन गर्ने । सो निर्णयको नम्बर ३ मा अग्रीम लगत राख्ने व्यवस्था उल्लेख भएकोमा सो कार्यका लागि लगतको ढाँचा तथार गरी सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले जिल्लामा पठाउने ।

मिति २०७२/०१/१७ को केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकको निर्णय नं. ४ को भत्कन लागेका घरको Dismantle गर्ने सम्बन्धमा र २०७२/०१/२० को केन्द्रीय दैवी प्रकोप उद्धार समितिको बैठकको निर्णय नं. ८ को कार्यान्वयनको सम्बन्धमा द्विविधा हुन गएको हुँदा स्पष्टताका लागि देहाय बमोजिम गर्ने :-

१. भूकम्पबाट क्षति भएका भवनले आसपासमा सुरक्षीत रहेका भवनलाई जोखिम पुऱ्याएको अवस्था देखिएमा त्यस्तो जोखिम पुऱ्याउने गरी क्षति भएका भवनहरु भत्काउने सिफारिश गर्न देहायका निकायका प्रतिनिधि रहने गरी समिति गठन गर्ने ।

(क) सह-सचिव, सहरी विकास मन्त्रालय, शिवहरी शर्मा -संयोजक

(ख) सह-सचिव, गृह मन्त्रालय, विनोद के.सी. -सदस्य

(ग) सह-सचिव, सङ्घीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालय, गोपीकृष्ण खनाल - सदस्य

(घ) सह-सचिव, भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालय, देवेन्द्र कार्की -सदस्य

(ङ) सहायक रथी/महा सेनानी, नेपाली सेना -सदस्य

(ङ) DIG, नेपाल प्रहरी, हेमन्त पाल -सदस्य

(च) DIG, सशस्त्र प्रहरी बल, शैलेन्द्र खनाल -सदस्य

(छ) सम्बन्धित म.न.पा./उ.म.न.पा./न.पा. को प्रमुख - सदस्य

२. निर्णय नं. १ बमोजिमको समितिको सिफारिशबाट भत्काउनु पर्ने भवनहरु भत्काउनका लागि नेपाली सेनाको नेतृत्वमा देहायबमोजिम टोली निर्माण गर्ने ।
- (क) नेपाली सेना
  - (ख) नेपाल प्रहरी
  - (ग) सशस्त्र प्रहरी बल
  - (घ) सम्बन्धित म.न.पा./उ.म.न.पा./न.पा. को प्रतिनिधि
- २.१. यस टोलीले आवश्यक्तानुसार अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी निकायको सहयोग लिन सक्नेछ ।
- २.२. टोलीले सम्बन्धित घरधनी स्वयंबाट घर भत्काउन अनुरोध गरेमा सो भवन समेत भत्काउन सक्नेछ ।
- २.३. भवन भत्काउनका लागि हेभी इक्वीप्मेन्ट र जनशक्ति र ईन्धन सहितको व्यवस्था भौतिक पूर्वाधार तथा यातायात मन्त्रालयले आवश्यक भएमा भाडामा समेत लिएर उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
- २.४. भवन भत्काउन देश भीत्र उपलब्ध इक्वीप्मेन्ट र जनशक्तिले नपुग भएमा निर्णय नं. १ को समितिको सिफारिशमा बैदेशिक सहयोग समेत लिन सक्नेछ ।
३. घर पूर्णरूपमा नभत्केको तर घर बस्न योग्य नभएको भनि घरधनी स्वयंले घर भत्काएर व्यवस्थापन गर्न चाहेमा त्यस्ता घरको अग्रीम लगत राखी उक्त घरधनीलाई पनि अन्य प्रभावितले पाए सरहको राहत उपलब्ध हुने कुराको जानकारी सम्बन्धितलाई गराउन सबै जिल्ला दैवी प्रकोप उद्धार समितिलाई निर्देशन दिने ।